

Uli Franz

Tibet

Komu patří Tibet? Je součástí Čínské lidové republiky, nebo suverénním státem? Žijí v Tibetu převážně Tibetané, nebo se stal multikulturní zemí? Nepokoje ve Lhase a celosvětové protesty proti čínské politice v Tibetu ukazují, že Tibet je pro mnohé fascinující a tajemnou zemí. Uli Franz, který tuto oblast dobře zná, informuje jak o starém Tibetu, tak o dnešním Autonomním regionu Tibet. Předkládá nejdůležitější fakta týkající se tibetské kultury, náboženství a fascinující osobnosti dalajlámy. Vypráví o pestrých dějinách někdejší mocnosti, která se stala obětí mezinárodních politických zájmů. Tibet je zemí neustálé proměny: od demokracie k moderně, a především na cestě k samostatnosti.

Uli Franz

Spisovatel Uli Franz se narodil roku 1949, žije v Mnichově a na dalmatském ostrově Brač. Střechu světa navštívil poprvé před deseti lety, a to přes nepálskou hranici. Později několikrát do Tibetu zamířil z Pekingu, kde tři roky působil jako zpravodajský dopisovatel. Od roku 1993 vyznává tibetský buddhismus. Z jeho četných knih vyšla jako poslední obrazová publikace *Čínské posvátné hory* a dále *Tibet – návod k použití*.

Uli Franz

Tibet

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Uli Franz
TIBET

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
www.grada.cz
jako svou 4725. publikaci

Z německého originálu Tibet, Wissen was stimmt (ISBN 978-3-451-06037-3), vydaného nakladatelstvím Verlag Herder GmbH, Freiburg, v roce 2008, přeložila MgA. Tereza Semotamová.

Odpovědný redaktor Zdeněk Kubín
Sazba a zlom Radek Vokál
Počet stran 88
Vydání 1., 2012

Vytisklo Tisk Centrum s.r.o.
Moravany u Brna

Uli Franz, Tibet. Wissen was stimmt © 2008 Verlag Herder GmbH, Freiburg im Breisgau
Cover Layout: R·M·E Roland Eschlbeck
Czech edition © Grada Publishing, a.s., 2012
Cover Photo © fotobanka Allphoto

ISBN 978-80-247-3910-6 (tištěná verze)
ISBN 978-80-247-7849-5 (elektronická verze ve formátu PDF)
ISBN 978-80-247-7850-1 (elektronická verze ve formátu EPUB)

Obsah

1. ÚVOD	9
2. TIBET A ZÁPAD	11
»Tibeťané se od nás příliš neodlišují«	
Nejdříve touha, poté chuť bojovat	11
»Tibeťané jsou ezoteričtí a árijští spojenci«	
Tibet zneužit theosofickými a národněsocialistickými rasovými teoriemi	21
3. TIBET V EXILU	24
»Dne 10. března 1959 se rozhodlo o osudu Tibetu«	
Role exilových Tibeťanů	24
»Dalajláma je popstar«	
Nejpopulárnější mnich světa	27
»Dharamsala je pouze provizorním útočištěm«	
Budoucnost exilu	31
4. KULTURNÍ PROSTOR	33
»Tibeťané ještě žijí ve středověku«	
Obyvatelstvo, zvyky a postavení ženy	33
»Tibeťané jsou přírodním národem«	
Umění léčit	38

»Tibetané hovoří čínsky«	41
Jazyk, písmo, kalendář	
5. NÁBOŽENSTVÍ	43
»Tibetský buddhismus rychle vede k osvícení«	
Diamantová cesta a její školy	43
»Smrt je jen iluze«	
Umírání a znovuzrození	46
»Bön vládne Tibetu«	
Šamanismus	49
6. HISTORIE	51
»Starý Tibet byl rájem na zemi«	
V původní zemi vzniká církevní stát	51
»Starý Tibet si podrobil ostatní národy«	
Říše Tubo	54
»Církevní stát je vždy autoritářský«	
Lamaistická teokracie	57
»Dalajlámové přinesli mír«	
Žijící Buddhové mohou být velmi odlišní	59
7. ČÍNA V TIBETU	61
»Čína a Tibet byly vždycky jako oheň a voda«	
Proměnlivé vztahy	61
»Tibet je čínská provincie«	
Autonomní region Tibet	69

»Čína ničí tibetskou kulturu«

Tibetská kultura dnes 72

»Čína provozuje nekompromisní politiku utlačování«

Vlastenecká výchova a kruté odsuzování 74

8. BUDOUCNOST TIBETU 76

»Tibet je ztracenou zemí«

Nezávislost kontra opravdová autonomie 76

DODATKY 78

Chronologie 78

Slovníček 80

Vybrané prameny 82

Úvod

Tibet si zaslouží náš obdiv, i když máme spoustu nezodpovězených otázek. Co se vzdálenosti týká, je Tibet velmi daleko, ale Tibetané nám jsou velice blízcí – tím, jak obývají »střechu světa«, následují Cestu bílých oblaků a praktikují víru, která nás, obyvatele západní strany zeměkoule, fascinuje. Jako potomci přísné kultury si obdivuhodným způsobem osvojili, jak celoživotně potkávat svůj osud. A to i přes utlačování šovinistickým režimem, který přes mezinárodní protesty nadále neodpovídá lidským právům. Jak nám ukázaly krvavé nepokoje v březnu 2008, Tibet si zaslouží náš obdiv, ale co možná více – naši podporu a také zlepšení znalostí o této zemi a zdejších poměrech.

Tibet, který má na Západě pověst země, kterou je nutno oplakávat, je zemí velké trpělivosti a silné vůle. Ten, kdo tam zavítá, setká se s tragédií v mnoha ohledech, ale také inscenací silné spirituální kultury. Nenavštívit zemi kvůli čínské okupaci, vzpírat se, nikomu nepomůže, a nejméně tomu, který cenzuruje jen sám sebe.

Ten, kdo chce porozumět situaci v dnešním Tibetu, se musí zabývat jak tibetsko-čínskou historií, tak historií moderní Číny, neboť o budoucnosti Tibetu se rozhoduje v Pekingu, Lhase a indické Dharamsale. Autor tyto tři pilíře moci velmi dobře zná, především Peking, kde tři roky žil.